

**UCHWAŁA NR XXXVII/306/2022
RADY POWIATU WYSOKOMAZOWIECKIEGO**

z dnia 14 października 2022 r.

**w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu
Wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 za lata 2020-2021**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, poz. 1718, poz. 2127, poz.2269, z 2022 r. poz. 1079, poz. 1260, poz. 1504, poz. 1576, poz. 1747) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 za lata 2020-2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wysokomazowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Dorota Łapiak

RAPORT
Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA POWIATU
WYSOKOMAZOWIECKIEGO
ZA LATA 2020-2021

LIPIEC 2022

INWESTOR:

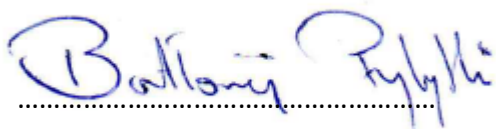
Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem

ul. Ludowa 15A

18-200 Wysokie Mazowieckie

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

www.pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

audyty energetyczne budynków i opracowania środowiskowe

rozwój projektów farm fotowoltaicznych, turbin wiatrowych, biogazowni i magazynów energii

inspekcje dronem

Spis treści

1	Wstęp	6
2	Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska	7
3	Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska	9
3.1	Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	9
3.2	Działania w zakresie ochrony przed hałasem	12
3.3	Działania w zakresie gospodarowania wodami	20
3.4	Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	25
3.5	Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	30
3.6	Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności	31
3.7	Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami	33
4	Monitoring realizacji zadań	35
5	Podsumowanie i wnioski	36

1 Wstęp

Sporządzenie niniejszego raportu z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego za lata 2020-2021 (dalej: Raport) jest wypełnieniem dyspozycji przepisów prawa. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., nakazujący władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Norma ta została rozwinięta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy powiatu do sporządzenia, a radę powiatu do uchwalenia powiatowego programu ochrony środowiska (dalej: *program, POŚ*).

Program ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego, po zaopiniowaniu przez odpowiednie organy (Zarząd Województwa, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, został przyjęty Uchwałą nr XXII/197/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 31 marca 2021 r.

Zgodnie z ustawą art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Starosta Powiatu Wysokomazowieckiego co 2 lata zobowiązany jest do sporządzenia raportu z wykonania POŚ i przedstawienia go Radzie Powiatu.

Program jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie powiatu. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed powiatem i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska.

Opracowanie raportu poprzedzała kompleksowa analiza, a jego celem jest określenie stanu realizacji zadań podjętych na terenie powiatu ujętych w programie.

Zadania wynikające z programu to przedsięwzięcia, które są finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu oraz gmin znajdujących się w granicach administracyjnych powiatu, tj.:

- gminy miejsko-wiejskiej Ciechanowiec,
- gminy wiejskiej Klukowo,
- gminy wiejskiej Kobylin-Borzymy,
- gminy wiejskiej Kulesze Kościelne,
- gminy wiejskiej Nowe Piekuty,
- gminy wiejskiej Sokoły,

- gminy wiejskiej Czyżew,
- gminy miejsko-wiejskiej Szepietowo,
- gminy wiejskiej Wysokie Mazowieckie,
- miasta Wysokie Mazowieckie.

Zadania obejmują zarówno zadania o charakterze organizacyjno-prawnym jak i inwestycyjnym.

Powiatowy program został sporządzony na podstawie gruntowej znajomości aktualnego stanu środowiska w powiecie. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa ona przede wszystkim:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- poziom celów długoterminowych,
- rodzaj i harmonogram działań ekologicznych,
- środki niezbędne do założonych celów.

2 Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska

Na podstawie zapisów *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2020-2027* zdefiniowano cele środowiskowe, jakie należy w powiecie realizować, aby poprawić stan środowiska. Osiągnąć to można przez jasno sprecyzowane zadania.

Założenia znajdujące się w Programie Ochrony Środowiska poprzez odniesienie do różnych obszarów ochrony środowiska, pozwalają na ocenę realizacji poszczególnych zadań. Raport przedstawia, w jakim stopniu zrealizowano je w latach 2020-2021. Poniżej przedstawiono zestawienie działań zawartych w *Programie* w rozbiciu na obszary tematyczne.

Analiza aktualnego stanu środowiska, a także zagrożenia środowiska w powiecie wysokomazowieckim pozwoliły wyznaczyć priorytety w zakresie ochrony środowiska. W latach 2020-2021 podjęto się realizacji zadań z obszaru:

Ochrony klimatu i jakości powietrza:

- Poprawa efektywności energetycznej,
- Instalacje odnawialnych źródeł energii (OZE),
- Rozbudowa infrastruktury gazowej.

Ochrony przed hałasem:

- Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej.

Gospodarki wodami:

- Utrzymanie cieków wodnych.

Gospodarki wodno-ściekowej:

- Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów:

- Likwidacja azbestu,
- Nadzór nad realizacją obowiązków ustawowych w zakresie gospodarki odpadami w gminach.

Ochrona przyrody oraz poprawa jakości życia mieszkańców:

- Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Edukacje ekologiczne.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków.

3 Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska

3.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Na jakość powietrza atmosferycznego na terenie powiatu wpływ mają zarówno gospodarstwa domowe, jak i podmioty gospodarcze. Głównymi emitorami zanieczyszczeń są lokalne kotłownie, indywidualne źródła ciepła oraz przedsiębiorstwa produkcyjne. Niezorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń powietrza sprawia, że trudno jednoznacznie określić, jaki jest poziom realizacji założeń. Nie mniej poczyniono kroki, by problem ten ograniczać. Wszystkie nowe budynki powstające na terenie powiatu, buduje się w technologii ograniczającej straty energii. Ściany ocieplane są wełną mineralną lub styropianem, stosuje wysokiej klasy szczelne okna – likwidując tzw. mostki termiczne i zapewniając maksymalnie wysoki stopień ograniczenia strat energii.

Głównym celem na tym polu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Przemysłana termoizolacja i zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy, przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię cieplną. To z kolei przekłada się na ograniczanie procesu spalania paliwa. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii.

W latach 2020-2021 przy znacznym udziale gmin odnotowano wiele inwestycji w odnawialne źródła energii, wykonano także szereg modernizacji mających na celu ograniczenie zużycia energii. Szczegóły przedstawia tabela na końcu tego działu.

Na terenie powiatu wysokomazowieckiego nie funkcjonuje zorganizowany system ciepły. Gospodarstwa domowe ogrzewane są indywidualnie i wytwarzają ciepło dla swoich potrzeb. Na obszarze powiatu głównym źródłem ogrzewania są kotły na paliwo stałe (węgiel, drewno). Mniejszą część stanowią paliwa gazowe.

Inwestycje związane z wykorzystaniem gazu ziemnego jako źródła ciepła uznawane są za proekologiczne ze względu na ograniczoną emisję zanieczyszczeń powstającą podczas jego spalania. To za sprawą metanu, głównego składnika gazu, który eliminuje powstawanie produktów szkodliwych dla środowiska, takich jak: dwutlenek siarki, sadza, popiół, żużel i pyły.

Zgodnie z zapisami powiatowego programu ochrony środowiska, zadania realizowane były przez Starostwo Powiatowe, poszczególne gminy znajdujące się w granicach administracyjnych powiatu i inne jednostki, np. Polską Spółkę Gazownictwa.

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie powiatu w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w omawianej perspektywie czasowej.

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej w Gminie Kobylin-Borzymy	2020	282 495 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Instalacje fotowoltaiczne zasilające 3 budynki użyteczności publicznej - budynek Urzędu Gminy, hydrofornia Pszczółczyn. Hydrofornia Kobylin-Borzymy
2.	Instalacje OZE w gminie Sokoły	2020, 2021	0 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	W 2020 roku został złożony wniosek o dofinansowanie montażu instalacji OZE dla mieszkańców gminy Sokoły, natomiast umowa o dofinansowanie została podpisana z Województwem Podlaskim 03.09.2021r. Pierwsze odbiory instalacji oraz wypłaty grantów przez Gminę Sokoły miały miejsce już w 2022 roku
3.	Instalacje dedykowane odnawialnym źródłom energii na budynkach użyteczności publicznej gminy Czyżew	2020	25 000 zł	Brak danych	Brak danych
		2021	1 410 000 zł	Brak danych	Brak danych
4.	Instalacje OZE – fotowoltaika w gminie Klukowo	2021	776 106 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	zainstalowano 33 instalacje fotowoltaiczne na potrzeby budynków mieszkalnych w gminie Klukowo o łącznej mocy 145,625 kWp
5.	Budowa oświetlenia na ul. Jaśminowej i ul. Apoznańskich w Czyżewie	2020	244 000 zł	Brak danych	Brak danych
6.	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Klukowie	2020, 2021	1 294 698 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Brak danych

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
7.	Wymiana niskosprawnych kotłów, w których spalane jest paliwo stałe (węgiel) na kotły wysokiej sprawności (olejowe lub gazowe) lub włączanie budynków do istniejących sieci ciepłowniczych oraz termomodernizacja budynków w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej.	2020	479 737 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Remont budynków Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Wysokiem Mazowieckiem polegający na wymianie dachu z wymianą instalacji odgromowej w obrębie dachu, kominów obróbek blacharskich i orynnowania oraz budowa i przebudowa zadaszania wejścia głównego z wymianą okładzin schodów zewnętrznych
8.	Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii ciepłej	2021	65 068 zł	Budżet powiatu, Budżet gmin, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Wymiana i docieplenie pokrycia dachowego, ocieplenie płytami styropianowymi, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej budynku gospodarczego przy ul. Tysiąclecia 15, Wysokie Mazowieckie
		2021-2022	547 000 zł		Wymieniono 42 sztuki okien dachowych o powierzchni 24 m ² oraz 54 m ² powierzchni drzwi. 811,5750 m ² pokrycia dachowego z ociepleniem budynku oraz 203 m ² izolacji cieplnej z płyt styropianowych na budynku przy ul. Kościelnej 14, Ciechanowiec
9.	Budowa sieci gazowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2020 2021	Dane poufne	Budżet Polskiej Spółki Gazownictwa	Gazociągi (średniego ciśnienia) – 30,7 km Przyłącza gazowe (średniego ciśnienia) 157 szt. o łącznej długości 2,2 km

3.2 Działania w zakresie ochrony przed hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Podstawowym źródłem hałasu na terenie powiatu wysokomazowieckiego jest przede wszystkim transport drogowy. Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2020 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych¹.

Największy wpływ na poziom hałasu drogowego na analizowanym terenie mają przebiegające przez analizowany teren:

- droga krajowa nr 66,
- drogi wojewódzkie nr: 659, 671, 678, 681, 690,
- w mniejszym stopniu drogi gminne, powiatowe i droga krajowa S8 przebiegająca przez północną część gminy Kobylin-Borzemy.

Przeciwdziałając rosnącej presji negatywnych czynników związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu, podjęto działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację i budowę dróg z wykorzystaniem cichych nawierzchni. Działania wykonały urzędy poszczególnych gmin, Zarząd Dróg Powiatowych oraz Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich. Ponadto zadanie zrealizowała również Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Białymstoku. Konkretnie zadania poszczególnych instytucji zrealizowanych w latach 2020 i 2021 zawiera poniższa tabela.

¹ Generalny Pomiar Ruchu, GDDKiA

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Modernizacja nawierzchni dróg w gminie Klukowo	2020	527 388 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Wyremontowano i przebudowano około 0,360 km dróg gminnych
		2021	1 211 146 zł		Przebudowano około 2,540 km dróg gminnych
2.	Modernizacja nawierzchni dróg w gminie Kobylin-Borzymy	2020	2 134 557,57 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Wyremontowano i przebudowano około 1,213 km dróg gminnych
		2021	2 108 338,90 zł		Wyremontowano i przebudowano około 1,470 km dróg gminnych
3.	Modernizacja nawierzchni dróg w gminie Nowe Piekuty	2020	893 933 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Brak danych
4.	Przebudowa mostu w miejscowości Kostry Litwa wraz z przebudową drogi gminnej, gmina Nowe Piekuty	2020	4 343 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Brak danych
		2021	638 059 zł		
5.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Roszki-Chrzczoney wraz z przebudową infrastruktury towarzyszącej	2021	268 224 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi gminnej (o nawierzchni bitumicznej – 0,17 km.) w miejscowości Roszki-Chrzczoney wraz z przebudową infrastruktury towarzyszącej
6.	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Czajki, gm. Sokoły	2021	636 431 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Czajki o nawierzchni bitumicznej o dł. 158,65 m

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
7.	Rozbudowa drogi gminnej nr 106394B (ul. Żytnia, Sokoły), obejmująca zagospodarowanie działki o nr geod. 145 wraz z rozbudową i przebudową infrastruktury technicznej, gm. Sokoły	2021	1 407 795 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Rozbudowa drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej o długości 224 m, budowa chodnika o długości 226 m.
8.	Rozbudowa drogi gminnej w miejscowości Jeńki, gm. Sokoły	2021	568 895 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Rozbudowa drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej
9.	Rozbudowa i przebudowa drogi gminnej – ul. Krzewina w Sokołach wraz z infrastrukturą techniczną, gm. Sokoły	2020	3 029 598 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa ul. Krzewina w Sokołach o długości 489,97 m
10.	Powiązanie drogi gminnej z drogą powiatową Nr 1527B poprzez rozbudowę drogi gminnej w miejscowości Roszki-Sączki, gm. Sokoły	2020	1 773 437 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Rozbudowa drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej o długości 790 m
11.	Rozbudowa drogi gminnej Nr 106389B przez miejscowość Idźki-Wykno, gm. Sokoły	2020	2 393 401 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Rozbudowa drogi gminnej na długości 1264,60 m
12.	Przebudowa drogi gminnej nr 107979B Czyżew Siedliska-Jaźwiny Koczoty-Stokowo Bućki, gm. Czyżew	2020	600 000 zł	Brak danych	Brak danych
13.	Przebudowa drogi gminnej nr 108015B ul. Nowej i ul. Małej w Czyżewie, gm. Czyżew	2020	40 000 zł	Brak danych	Brak danych
		2021	1 131 721 zł		
14.	Przebudowa drogi gminnej nr 107979B i 108004B w obrębie Michałowo Wielkie, gm. Czyżew	2020	500 000 zł	Brak danych	Brak danych
		2021	850 000 zł		

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
15.	Dotacje z budżetu gminy Czyżew w ramach pomocy finansowej dla Powiatu Wysokomazowieckiego z przeznaczeniem na zadania związane z przebudową dróg gminnych	2020	296 000 zł	Brak danych	Brak danych
		2021	1 376 000 zł		
16.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja dróg gminnych w gminie Wysokie Mazowieckie	2020	4 514 871 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa 2,795 km i remont 16 km dróg gminnych
		2021	2 283 371 zł		Remont 4,385 km dróg gminnych
17.	Budowa drogi od ul. Warszawskiej do ul. Podlaskiej w Wysokim Mazowieckim wraz z uzbrojeniem, m. Wysokie Mazowieckie	2020	131 780 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa 1,110 km dróg miejskich
		2021	4 900 253 zł		
18.	Budowa drogi od ul. Podlaskiej do ul. Ludowej w Wysokim Mazowieckim wraz z uzbrojeniem, m. Wysokie Mazowieckie	2021	999 576 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa 0,965 km dróg miejskich
19.	Budowa ul. Ogrodowej, ul. Kapitana Kazimierza Kamińskiego i ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego, m. Wysokie Mazowieckie	2020, 2021	3 597 000 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa 1,222 km dróg miejskich
20.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2048B Wnory Stare - Wnory Pażochy	2021	3.628.495 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 5,490 km
21.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2075B Wólka Mała - Świątek Nowiny	2021	2 071 217 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,800 km
22.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2080B Dąbrówka Kość. - Szepietowo Wawrzyńce	2021	1 842 983 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 1,951 km

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
23.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2074B na odc. Bryki – Kamień Rupie w lok.: 4+394 – 5+069	2020	1 251 465 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,675 km
24.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2074B na odc. Kamień Rupie – Dąbrowa Zabłotne w lok.: 5+069 – 8+426	2020	6 661 487 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 3,357 km
25.	Rozbudowa drogi pow. Nr 2074B na odc. Dąbrowa Zabłotne – Dąbrowa Wielka w lok.: 8+426 – 9+044	2020	1 120 651 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,618 km
26.	Przebudowa dr. pow. Nr 2072B m. Krzeczkowo Mianowskie w lok. rob.: 0+000 – 0+870	2020	1 867 700 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,870 km
27.	Przebudowa drogi pow. Nr 2062B Jabłoń Zarzeckie – Jabłoń Kościelna w lok.: 4+130 – 5+586	2020	2 079 739 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 1,456 km
28.	Przebudowa drogi pow. Nr 2064B Krasowo Wielkie – Markowo Wólka w lok.: 12+965 – 17+232	2020	5 432 403 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 4,267 km
29.	Przebudowa drogi pow. Nr 2070B na odc. Lubowicz Byzie – Lubowicz Wielki w lok.: 16+330 – 18+980	2020	2 290 347 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,650 km
30.	Przebudowa dróg powiatowych Nr 2618B ul. Pałacowa w Ciechanowcu w lok.: 0+550 – 1+000 i Nr 2093B Ciechanowiec – Kozarze w lok.: 1+000 – 1+646	2020	1 854 409 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 1,096 km
31.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2107B Trzaski – Radziszewo Sieńczuch – Czaje Wólka w lok. 8+864 – 11+335	2020	3 375 501 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,471 km

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
32.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2090B m. Wyszonki Kościelne w lok. rob.: 0+135 – 0+995	2020	1 382 326 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,860 km
33.	Przebudowa mostu w m. Pszczółczyn przez rzekę Kurówkę wraz z rozbudową dojazdów	2020	1 916 215 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,720 km
34.	Remont drogi powiatowej Nr 2055B na odc. Kulesze Litewka – Niziołki Stare w lok. 0+400 – 3+120	2020	1 838 501 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,720 km
35.	Remont drogi powiatowej Nr 1572B m. m. Lendowo – Budy w lok.: 0+000 – 0+158	2020	153 376 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,158 km
36.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2038B Czyżew – gr. woj. (Andrzejewo) w lok.: 0+365 – 2+810	2021	4 285 135 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,445 km
37.	Rozbudowa drogi pow. 2081B Dąbrowa Wielka – Dąbrowa Łazy w lok. rob. 0+243 - 0+595	2021	747 318 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 0,352 km
38.	Rozbudowa drogi pow. 2081B Dąbrowa Wielka – Dąbrowa Łazy w lok. rob. 0+595 - 3+339	2021	6 866 996 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,520 km
39.	Rozbudowa drogi pow. Nr 2060B na odc. Pszczółczyn - dr. woj. 671 w lok.: 13+690 – 14+885	2021	1 689 985 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 1,195 km
40.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2087B na odc. Klukowo – Kostry Śmiejski w lok. 0+000 – 3+003,50 Nr 2088B w m. Klukowo w lok. 0+000 – 0+106	2021	3 768 928 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 3,110 km

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
41.	Przebudowa drogi pow. Nr 2053B na odc. Kalinowo Solki – Chojane Sierocięta – dr. 2052B w lok. 10+390 – 15+265	2021	2 559 205 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 2,000 km
42.	Remont drogi powiatowej Nr 2054B Stare Kalinowo – Kalinowo Solki w lok.: 3+830 – 5+230	2021	502 208 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku o długości 1,400 km
43.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 659 od km 9+900 do km 15+400 na odcinku Sasiny – Malinowo	2020	3 680 008 zł	Budżet województwa podlaskiego	Wyremontowano 33 675 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni
44.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 681 od km 49+100 do km 51+700 na odcinku Niemyje-Koce Schaby	2020	883 418 zł	Budżet województwa podlaskiego	Wyremontowano 2 794 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni
45.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 659 Bielsk Podlaski - Wyszki-Topczewo-Hodyszewo-Nowe Piekuty - DK 66 od km 40+100 do km 41+375	2020	725 926 zł	Budżet województwa podlaskiego	Wyremontowano 7 703 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni
46.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 659 Bielsk Podlaski-Wyszki-Topczewo-Hodyszewo-Nowe Piekuty-DK 66 od km 39+515 do km 40+105	2021	370 293 zł	Budżet województwa podlaskiego	Wyremontowano 3 540 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni
47.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 690 na odcinku od km 15+885 do km 18+900 w Nowodworach	2021	1 868 955 zł	Budżet województwa podlaskiego	Wyremontowano 18 387 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni

Lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
48.	Remont nawierzchni bitumicznej drogi wojewódzkiej nr 671 Sokolany-Korycin-Knyszyn-Jeżewo Stare-Sokoły od km 80+010 do km 82+000	2021	1 251 222 zł	Budżet województwa podlaskiego, Budżet gminy Czyżew	Wyremontowano 11 940 m ² nawierzchni bitumicznej jezdni
49.	Przebudowa drogi krajowej Nr 66 w m. Szepietowo	2020, 2021	24 199 350 zł	Budżet GDDKiA	Modernizacja nawierzchni drogi i kanalizacji deszczowej na długości od km 26+364 do km 28+800

3.3 Działania w zakresie gospodarowania wodami

Na terenie powiatu swoje zadania realizują jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Prace realizowane przez Nadzory Wodne lub Zarządy Zlewni opierały się głównie na utrzymywaniu właściwego stanu technicznego skarp i den rzek oraz właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych. Szczegóły zawiera poniższa tabela.

Realizacja zadań pozytywnie wpłynęła na ekosystem wodny w okolicy inwestycji przyczyniając się do właściwego utrzymania stanu ilościowego wód m.in. na terenie powiatu wysokomazowieckiego. Zadanie te zgodne są z celami środowiskowymi dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, jakie zawarto w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Utrzymanie rzeki Pełchówka w km 25+556-38+221 (gmina Ciechanowiec)	2020	32 218 zł	Budżet PGW ² Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
2.	Utrzymanie rzeki Siennica w km 0+000-14+246 i 16+050 do 19+498 (gmina Klukowo i Ciechanowiec)	2020	35 936 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
3.	Utrzymanie rzeki Ciek A w km 0+000-1+182 (gmina Ciechanowiec)	2020	2 582 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
4.	Utrzymanie rzeki Ciek B w km 0+000-0+588 (gmina Ciechanowiec)	2020	1 494 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
5.	Utrzymanie rzeki Ciek B1 w km 0+000-0+117 (gmina Ciechanowiec)	2020	631 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
6.	Utrzymanie rzeki Ciek C w km 0+000-0+324 (gmina Ciechanowiec)	2020	1 010 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych

² PGW – Państwowe Gospodarstwo Wodne

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
7.	Utrzymanie rzeki Mień w km 0+000-25+500 (gmina Nowe Piekuty, Szepietowo, Wysokie Mazowieckie)	2020	54 061 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
8.	Remont młyńskiego zbiornika wodnego i jego odpływu oraz konserwacja gruntowna rz. Nitka na terenie Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu	2020	348 927 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie wód i urządzeń wodnych w celu ochrony przed ewentualnym zagrożeniem powodziowym, możliwością podtopień terenów zabudowanych miejscowości Ciechanowiec, przeciwdziałanie skutkom suszy
9.	Utrzymanie kanału Doprowadzalnik A0 w km 0+000-7+965 (gmina Ciechanowiec)	2020	22 807 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
10.	Utrzymanie rzeki Brok w km 51+470÷51+982 i 72+543÷92+491 (gmina Czyżew, Wysokie Mazowieckie, Szepietowo)	2020	70 727 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
11.	Interwencyjne udrożnienie koryta rzeki Brok w km 51+070-51+470 oraz 51+982-52+082 (w sąsiedztwie mostu w ciągu DK 63), z naniesionej roślinności po przejściu obfitych opadów deszczu w obrębie miasta Czyżew gm. Czyżew	2020	11 546 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie wód w celu ochrony przed ewentualnym zagrożeniem powodziowym, możliwością podtopień terenów zabudowanych, przeciwdziałanie skutkom suszy
12.	Awaryjne udrożnienie kanałów w zlewni rzeki Nurzec, w celu ograniczenia lokalnych podtopień użytków rolnych - na terenie Nadzoru Wodnego w Ciechanowcu	2020	52 125 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie wód w celu ochrony przed ewentualnym zagrożeniem powodziowym, możliwością podtopień terenów zabudowanych, przeciwdziałanie skutkom suszy

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
13.	Zabudowa wyrw w km 80+950-81+170, 81+180-81+300 wraz z udroźnieniem rzeki Brok na odcinku km 80+800-80+940 i 81+300-81+750 msc. Wysokie Mazowieckie gm. Wysokie Mazowieckie	2020	49 211 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie wód w celu ochrony przed ewentualnym zagrożeniem powodziowym, możliwością podtopień terenów zabudowanych miejscowości Wysokie Mazowieckie, przeciwdziałanie skutkom suszy
14.	Utrzymanie rzeki Kukawka w km 0+000-20+900 (gmina Ciechanowiec)	2021	42 779 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
15.	Utrzymanie rzeki Płonka w km 0+000-13+750 (gmina Klukowo, Szepietowo)	2021	24 823 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
16.	Utrzymanie rzeki Tłoczewka w km 0+000-13+981 (gmina Nowe Piekuty, Szepietowo)	2021	32 391 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
17.	Utrzymanie rzeki Ciek spod Klukowa w km 3+218-12+224 (gmina Ciechanowiec, Klukowo)	2021	23 402 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
18.	Utrzymanie rzeki Mień w km 0+000-25+500 (gmina Nowe Piekuty, Szepietowo, Wysokie Mazowieckie)	2021	56 554 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
19.	Utrzymanie kanału Doprowadzalnik A0 w km 0+000-7+965 (gmina Ciechanowiec)	2021	20 401 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
20.	Utrzymanie rzeki Pełchówka w km 25+556-38+221 (gmina Ciechanowiec)	2021	31 888 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
21.	Utrzymanie rzeki Siennica w km 0+000-14+246 i 16+050 - 19+498 (gmina Klukowo, Ciechanowiec)	2021	34 264 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
22.	Utrzymanie rzeki Ciek A w km 0+000-1+182 (gmina Ciechanowiec)	2021	2 485 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki
23.	Utrzymanie rzeki Ciek B w km 0+000-0+588 (gmina Ciechanowiec)	2021	1 395 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki
24.	Utrzymanie rzeki Ciek C w km 0+000-0+324 (gmina Ciechanowiec)	2021	911 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki
25.	Utrzymanie rzeki Brok w km 51+470÷51+982 i 72+543÷92+491 (gmina Czyżew, Wysokie Mazowieckie, Szepietowo)	2021	83 503 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
26.	Utrzymanie cieku Strużynka w km 0+000-3+800 (gmina Czyżew)	2021	24 190 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
27.	Utrzymanie rzeki Brok Mały w km 0+000-44+160 (gmina Wysokie Mazowieckie)	2021	61 230 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
28.	Utrzymanie rzeki Siennica w km 0+000÷17+636 i 17+811÷18+214 (gmina Czyżew, Szepietowo)	2021	40 734 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki, zapewnienie właściwego funkcjonowania obiektów melioracyjnych
29.	Utrzymanie rzeki Kanał Ciek A w km 0+000÷9+167 (gmina Czyżew)	2021	24 768 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego skarp i dna rzeki
30.	Utrzymanie zbiornika wodnego w Ciechanowcu - usunięcie roślinności z czaszy zbiornika wraz z konserwacją odcinka starorzecza	2021	69 746 zł	Budżet PGW Wody Polskie	utrzymanie właściwego stanu technicznego zbiornika wodnego
31.	Prace utrzymaniowe na cieku naturalnym - rzeka Jabłonka koszenie skarp i dna cieku/usuwanie zatorów i przetamowań (gmina Wysokie Mazowieckie)	2020	22 000 zł	Budżet PGW Wody Polskie	Prace utrzymaniowe wykonano na długości 9 707 m.b.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
32.	Prace utrzymaniowe na cieku naturalnym - rzeka Jabłotka koszenie skarp i dna cieku/usuwanie zatorów i przetamowań (gmina Wysokie Mazowieckie)	2021	24 000 zł	Budżet PGW Wody Polskie, dotacje ze środków krajowych	Prace utrzymaniowe wykonano na długości 9 707 m.b.
33.	Prace utrzymaniowe na cieku naturalnym - rzeka Dąb koszenie skarp i dna cieku/usuwanie zatorów i przetamowań (gmina Kulesze Kościelne)	2021	3 500 zł	Budżet PGW Wody Polskie, dotacje ze środków krajowych	Prace utrzymaniowe wykonano na długości 1 500 m.b.

3.4 Działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Jednym z ważniejszych do zrealizowania celów dla władz samorządowych jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do wodociągu. Dlatego też zagwarantowanie zaopatrzenia ludności w wodę znalazło swoje miejsce wśród założeń Programu Ochrony Środowiska. Jakość i skład wody jest czynnikiem wpływającym na warunki życia i stan zasobów przyrody. Zwłaszcza, że ilość wody jest zmienna i zależna od warunków pogodowych takich jak: intensywność opadów, odpływu podziemnego i powierzchniowego czy parowania. Nie bez znaczenia jest również działalność człowieka, która ma istotny wpływ na jakość wody i jej skład chemiczny. Działalność człowieka istotnie przyczynia się do kształtowania stosunków wodnych, zapewnienia możliwości gospodarczego wykorzystywania zasobów, ograniczania zagrożeń powodziowych i łagodzenia skutków suszy.

Na terenie powiatu sukcesywnie rozbudowywana jest również infrastruktura kanalizacyjna. Dzięki nowym przyłączom do sieci kanalizacyjnej oraz powstaniu kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczana jest ilość nieczystości przedostających się do środowiska. Poprawie ulega jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu.

Stopień oddziaływania na wody jest uzależniony od sposobów gospodarowania zasobami i od infrastruktury wodno-ściekowej. Do końca roku 2021 sieć wodociągowa w powiecie liczyła łącznie 1066,4 km (przyrost o 17,6 km względem początku roku 2020), natomiast sieć kanalizacyjna w 2021 roku liczyła łącznie 138,0 km (przyrost o 4,5 km). Zużycie wody w roku 2021 było na poziomie 65,3 m³ na jednego mieszkańca i w stosunku do poprzedniej perspektywy czasowej raportu (2018-2019) wykazało nieznaczny spadek wartości. O 1,2% zwiększył się również odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. Trend ten należy uznać za pozytywny³.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym. Działania z zakresu ochrony środowiska mające na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej realizowano poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, budowę przepustów, modernizację oczyszczalni ścieków i budowa nowej oczyszczalni ścieków. W poniższej tabeli znajduje się zestawienie inwestycji mieszczących się w ramy celów wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska i realizowanych w latach 2020-2021.

Dzięki rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej zmniejszyło się niekontrolowane zanieczyszczanie środowiska. Przełożyło się to również na zmniejszenie

³ Bank Danych Lokalnych, GUS

spływu zanieczyszczeń obszarowych, a to z kolei znajdzie odzwierciedlenie w poprawie stanu ziemi i stanu sanitarnego powiatu.

Ip.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej tłoczno - grawitacyjnej z przepompownią ścieków ul. Nowy Świat w Szepietowie, gm. Szepietowo	2020	969 172 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa kanalizacji sanitarnej o długości 679,4 m.b. i 1 przepompowni ścieków
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w drodze krajowej Nr 66 w ul. Głównej w Szepietowie, gm. Szepietowo	2020	101 786 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa kanalizacji sanitarnej o długości 38,0 m.b.
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej tłoczno - grawitacyjnej wraz z przepompownią ścieków przy ul. Głównej w Szepietowie, gm. Szepietowo	2021	169 740 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa kanalizacji sanitarnej o długości 367,5 m.b. i 1 przepompowni ścieków
4.	Przebudowa drogi krajowej 66 przez miasto Wysokie Mazowieckie w zakresie kanalizacji sanitarnej, wodociągu, kanału ciepłowniczego, oświetlenia ulicznego	2020 2021	676 500 zł 7 009 206 zł	Inwestycja realizowana na podstawie porozumienie pomiędzy GDDKiA / Miasto Wysokie Mazowieckie/ PGE	Inwestycja realizowana na DK 66 na odcinku o długości 2,5 km
5.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i przyłączy kanalizacyjnych gm. Wysokie Mazowieckie	2020 2021	21 000 zł 12 000 zł	Budżet gminy	Budowa 11 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 2 przyłączy kanalizacyjnych
6.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gm. Nowe Piekuty	2020 2021	25 000 zł 9 010 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Brak danych

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
7.	Dotacja do przydomowych oczyszczalni ścieków w gm. Kobylin-Borzymy	2020 2021	4 000 zł 10 064 zł	Budżet gminy	Dotacje dla 4 gospodarstw domowych
8.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Kobylin-Borzymy	2020 2021	1 934 341 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	<p>Połączenie wodociągów: Kobylin – Pszczółczyn – Stypułki poprzez wykonanie sieci wodociągowej pomiędzy tymi stacjami uzdatniania wody. SUW Pszczółczyn – termomodernizacji budynku, dociepleniu dachu i wymianie stolarki okiennej</p> <p>SUW Wnory – rozbiórkę istniejącego budynku oraz postawienie hydroforni kontenerowej wyposażonej w niezbędne urządzenia</p> <p>Wykonanie oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej we Wnorach-Kużelach</p>
9.	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Czyżew	2020	600 000 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na ul. Jaśminowej i Apoznańskich w Czyżewie
10.	Budowa/ przebudowa/ modernizacja sieci wodociągowej, gm. Wysokie Mazowieckie	2021	512 200 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Budowa 86 przyłączy wodociągowych oraz sieci wodociągowej o długości 2,31 km
11.	Rozbiórka i budowa sieci wodociągowej w drodze krajowej Nr 66 w ul. Głównej i Mazowieckiej w Szepietowie	2020	1 111 669 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków Unii Europejskiej	Budowa sieci wodociągowej o długości 3 479,7 m.b.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
12.	Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej w obrębie wsi Idźki Wykno, gm. Sokoły	2020	36 889 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa sieci wodociągowej o długości 144 m.b.
13.	Przebudowa przepompowni wody pitnej oraz budowa wodociągu, gm. Nowe Piekuty	2020 2021	2 000 zł 509 877 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Brak danych
14.	Budowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w gm. Szepietowo	2020 2021	10 800 zł 2 487 914 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Prace przy stacji uzdatniania wody w miejscowości Wojny-Krupy
15.	Budowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Szepietowo i Średnica, wraz z budową wodociągu w Szepietowie	2021	4 168 650 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Realizacja zadania rozpoczęta w roku 2021 i zakończona w roku 2022
16.	Budowa studni w gm. Czyżew	2020 2021	25 000 zł 430 000 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa studni S-2A w Rosochatem Kościelnym
17.	Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej Nr 2081B Rosochate Kość. - Dąbrowa Wlk.	2021	194 754 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
18.	Rozbudowa drogi pow. 2081B Dąbrowa Wielka – Dąbrowa Łazy w lok. rob. 0+595 - 3+339	2020	630 822 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
19.	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2038B Czyżew – gr. woj. (Andrzejewo) w lok.: 0+365 – 2+810	2020	28 190 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
20.	Rozbudowa drogi pow. Nr 2060B na odc. Pszczółczyn - dr. woj. 671 w lok.: 13+690 – 14+885	2020	105 227 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
21.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 2087B na odc. Klukowo – Kostry Śmiejki w lok. 0+230 – 3+240 i Nr 2088B w m. Klukowo w lok. 0+000 – 0+100	2020	94 916 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
22.	Przebudowa drogi pow. Nr 2053B na odc. Kalinowo Solki – Chojane Sierocięta – dr. 2052B w lok.: 10+390 – 15+265	2020	426 795 zł		Przebudowa przepustów
23.	Przebudowa drogi pow. Nr 2616B i Nr 2095B na odc. Ciechanowiec – Tworkowice w lok.: 2+000 – 4+980	2020	34 809 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
24.	Przebudowa drogi pow. Nr 2095B na odc. Wojtkowice Stare – Wojtkowice Glinna w lok.: 8+340 – 10+870	2020	52 056 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Przebudowa przepustów
25.	Remont drogi powiatowej Nr 2054B Stare Kalinowo – Kalinowo Solki w lok.: 3+830 – 5+230	2020	22 556 zł	Budżet powiatu, dotacje ze środków krajowych	Renowacja rowów, zjazdy wraz z przepustami

3.5 Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). Obowiązki w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych należą do zadań własnych gmin.

W roku 2020 z terenu powiatu zebrano łącznie 12 237, 85 t odpadów, natomiast w roku 2021 było to już 12 466, 01 t odpadów (wzrost o 2%). Największą ilość odpadów stanowiły odpady zmieszane komunalne⁴. Na niekorzystny trend zmian niebagatelny wpływ miała pandemia wywołana wirusem SARS-CoV-2. Ogłoszenie ogólnopolskiego lockdownu, kwarantanny i izolacje nakładane na zarażonych mieszkańców gmin/powiatu spowodowały zwiększenie strumienia odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

Ważnym aspektem jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. W okresie uwzględnionym w raporcie usuwanie odpadów tego rodzaju odbywało się regularnie. W latach 2020-2021 z terenu powiatu usunięto około 2 000 t odpadów zawierających azbest, co odpowiada około 3% wszystkich zinwentaryzowanych odpadów azbestowych na jego terenie.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Usuwanie azbestu z terenów gmin	Zadanie ciągłe		Budżety gmin, Dofinansowanie ze środków krajowych	Co roku usuwane jest łącznie około 1000 t odpadów zawierających azbest
2.	Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy	Zadanie ciągłe		Budżet gminy	Zgodny z ustawą
3.	Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów i organizacja miejsc ich lokalizacji w gm. Wysokie Mazowieckie	2021	3 500 zł	Budżet gminy	50 stojaków do selektywnego zbierania odpadów
4.	Wdrożenie segregacji śmieci	2020	1 127 zł	Budżet powiatu	Zakup pojemników do selektywnego zbierania odpadów

⁴ Bank Danych Lokalnych, GUS

3.6 Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności

Ochrona prawna obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, pozwoli na utrzymanie stanu obecnego i poprawę rokowań na przyszłość. Dzięki niej można utrzymać stabilność ekosystemów i procesów ekologicznych, co ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Podtrzymana będzie ciągłość istnienia gatunków roślin i zwierząt, razem z ich siedliskami. Daje to także możliwość zachowania dziedzictwa geologicznego. Wśród celów, jakie są do realizacji, dużą rolę odgrywa kształtowanie postaw mieszkańców wobec środowiska. Wszystko to można zrealizować poprzez wprowadzenie przemyślanego systemu zaleceń, ograniczeń, zakazów i nakazów.

Ochrona zasobów przyrodniczych wiąże się ze zwiększaniem roli zieleni w przeciwdziałaniu skutkom degradacji środowiska, a przede wszystkim w ograniczaniu procesów erozji gleb, stepowienia krajobrazu oraz zanieczyszczania i deficytu wód co pozytywnie wpływa na wszystkie komponenty środowiska.

Ze względu na ochronę przyrody i realizację celów z tym związanych, istotnym celem jest edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnych i konkursów na rzecz ochrony środowiska wywiera pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

W latach 2020-2021 realizowano następujące przedsięwzięcia:

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwie Mazury	2021	700 887 zł	Budżet Nadleśnictwa Rudka	Modernizacja nawierzchni drogi na odcinku o długości 1518,38 m.b.
2.	Porządkowanie terenów leśnych w obrębie leśnictw: Mazury, Trzeciny, Szepietowo, Wyliny i Ciechanowiec	2021	3 878 zł	Budżet Nadleśnictwa Rudka	Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci w ilości 36 m ³
3.	Udział w projekcie pn. "Akademia Dzieci Rozwiń Skrzydła" koordynowanym przez Miejski Ośrodek Kultury w Wysokiem Mazowieckiem oraz w konkursie plastycznym pt. „Drzewo Ekoprzedzszkolaka” zorganizowany w Przedszkolu Miejskim nr 2 w Wysokiem Mazowieckiem	2021	700 zł	Budżet Nadleśnictwa Rudka	Działania edukacyjne skierowane do dzieci, których celem było rozwinięcie kreatywności, otwarcie i uwrażliwienie oraz nabycie umiejętności słuchania dźwięków natury i obserwacji przyrody.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
4.	Porządkowanie terenów leśnych w obrębie leśnictw: Mazury, Trzeciny, Szepietowo, Wyliny i Ciechanowiec	2020	4 720 zł	Budżet Nadleśnictwa Rudka	Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci w ilości 39 m ³
5.	Zajęcia edukacyjne w Szkołach Podstawowych: Nowe Piekuty, Sokoły i Wysokie Mazowieckie	2020	300 zł	Budżet Nadleśnictwa Rudka	Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie powiatu wysokomazowieckiego
6.	Edukacja Ekologiczna na terenie powiatu wysokomazowieckiego	2020 2021	Brak danych	Budżet powiatu	Akcje edukacyjne mające na celu uświadamianie społeczeństwa w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – korzyści jakie niesie dla środowiska korzystanie ze zbiorowych systemów komunikacji lub alternatywnych systemów transportu (rower, poruszanie się pieszo), – szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, – korzyści płynących z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, – termomodernizacji, – promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła i inne.
7.	Sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasu	2021	219 214 zł	Budżet powiatu	Planami objęto lasy o powierzchni 11 707 ha
8.	Sporządzenie dokumentacji środowiskowej	2020 2021	5 800 zł	Budżet powiatu	Opracowanie Programu ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego na lata 2020- 2027 wraz z raportem z wykonania Programu Ochrony Środowiska

3.7 Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami

Zgodnie ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) poprzez *poważną awarię* rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Zgodnie z informacjami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na terenie powiatu nie występują i nie występowały w latach 2020-2021 zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Jednakże na analizowanym terenie występują obiekty, w których wykorzystuje się substancje niebezpieczne. Są to stacje paliw, stacje naprawy pojazdów i inne zakłady przechowujące substancje uznane za niebezpieczne. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie powiatu wysokomazowieckiego w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami.

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
1.	Doposażenie jednostek OSP w gminie Sokoły	2020	2 525 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Zakup niezbędnego wyposażenia
		2021	2 000 zł		
2.	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego w gminie Sokoły	2020	60 363 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Zakup samochodu pożarniczego dla OSP ⁵ Sokoły
		2021	202 500 zł		
3.	Doposażenie jednostek OSP w gminie Wysokie Mazowieckie	2020	22 948 zł	Budżet gminy	Zakup niezbędnego wyposażenia
		2021	26 537 zł		
4.	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania dla jednostki OSP w Wysokiem Mazowieckiem	2020	6 395 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Doposażenie w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych jednej jednostki służb ratowniczych
		2021			

⁵ Ochotnicza Straż Pożarna

lp.	Zadania	Koszt realizacji w podziale na lata		Źródło finansowania	Zakres
5.	Zakup średniego samochodu ratowniczo- gaśniczego dla jednostki OSP w Wysokiem Mazowieckiem	2021	771 825 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Zakup jednego wozu strażackiego
6.	Zakup sprzętu ratowniczo- gaśniczego i umundurowania dla jednostki OSP w Wysokiem Mazowieckiem	2021	22 090 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Doposażenie w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych jednej jednostki służb ratowniczych
7.	Doposażenie jednostek straży pożarnej w gminie Nowe Piekuty	2020 2021	23 225 zł 34 938 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Zakup niezbędnego wyposażenia
8.	Zakup samochodu ratowniczo- gaśniczego dla jednostki OSP w Pszczółczynie, gm. Kobylin- Borzemy	2020	795 933 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Zakup samochodu ratowniczo- gaśniczego
9.	Kompleksowa budowa dróg celem skomunikowania i podniesienia bezpieczeństwa ruchu na osiedlu przy ul. Warszawskiej w Wysokiem Mazowieckiem	2020 2021	5 570 777 zł	Budżet gminy, dotacje ze środków krajowych	Budowa dróg miejskich o długości 2030 m

4 Monitoring realizacji zadań

Rezultaty poczynionych przez powiat zadań, można zaobserwować na podstawie danych zestawionych w poniższej tabeli. Wartości wskaźników obrazują trend zmian dokonywanych poprzez realizację ww. zadań oraz przedstawiają działania poczynione przez Starostwo Powiatowe i Urzędy Gmin w powiecie na rzecz ochrony środowiska jako efektywne.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2019	2020	2021
1.	Długość czynnej sieci gazowej	km	124,6	150,1	155,3*
2.	Przyłącza gazowe prowadzące do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	998	1069	1155*
3.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	89,7	89,7	99,0
4.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	1 048,8	1 056,4	1 066,4
5.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	13 715	13 922	14 077
6.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	133,5	135,7	138,0
7.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 682	3 790	3 898
8.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	7 456	7 206	-
9.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	1 776	1 741	-
10.	Ścieki oczyszczane w ciągu roku	dam ³	668,0	712,0	754,0
11.	Ludność korzystająca z oczyszczalni	osoba	20 049	20 074	20 286
12.	Odpady zebrane w ciągu roku ogółem	t	12 952	12 238	12 466
13.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	-	6,6	6,5
14.	Wskaźnik lesistości	%	18,9	18,8	18,7
15.	Powierzchnia lasów	ha	24 362	24 216	24 069
16.	Obszary prawnie chronione	ha	3 174,5	3 174,5	3 174,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS [* obliczenia na podstawie danych Polskiej Spółki Gazownictwa]

5 Podsumowanie i wnioski

Założeniem powstania programu ochrony środowiska dla powiatu wysokomazowieckiego na lata 2020-2027 jest opracowanie polityki ekologicznej na szczeblu powiatowym. Dokument jest zgodny z założeniami polityki ekologicznej państwa. Przestrzega również założeń wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Program uwzględnia jednocześnie uwarunkowania i potrzeby ludności zamieszkującej powiat. Podstawowym założeniem powstania POŚ jest zarządzanie działaniami danej jednostki samorządu terytorialnego w taki sposób, by najpełniej wspierać ochronę środowiska.

Analiza przedstawiona w raporcie i dotycząca stanu środowiska oraz poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2020 i 2021 wykazała, że wszystkie zadania wymienione w niniejszym opracowaniu przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych.

Realizacja działań była finansowana z budżetu powiatu i budżetów poszczególnych gmin przy wsparciu środków z zewnątrz (dotacje krajowe, Unii Europejskiej i środki własne poszczególnych instytucji). Ze względu na to, że pewna grupa zadań, które realizowano na terenie powiatu, wynika z kompetencji poszczególnych jednostek, powinna mieć charakter ciągły. Nie powinno się ich zaniechać po ustaniu okresu sprawozdawczego. Jedynie pewna część realizowanych założeń wiązała się z inwestycjami, sprecyzowanymi terminami wykonania i kosztami.

Instytucjami realizującymi zadania na terenie powiatu w omawianej perspektywie czasowej były: Polska Spółka Gazownictwa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich, właściwe Zarządy Zlewni wraz z Nadzorami Wodnymi, właściwe Nadleśnictwa.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego niniejszy raport nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów wykonania programu ochrony środowiska. Największą trudnością stojącą na drodze do realizacji kompletu wytycznych, są niewystarczające środki finansowe Starostwa Powiatowego i poszczególnych Urzędów Gmin. Oznacza to, że realizacja części zadań jest zależna od pozyskania dodatkowego dofinansowania. W tej dziedzinie zarówno powiat jak i gminy działają intensywnie i skutecznie wykorzystują możliwości pozyskiwania funduszy na realizację zadań. W latach sprawozdawczych pozyskano środki na realizację zadań m.in. z następujących źródeł:

- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,
- Budżet Ministerstwa Finansów,

- Budżet Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego,
- Budżet Państwowej Straży Pożarnej.

Biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone informacje, można sformułować tezę, iż powiat wysokomazowiecki rzetelnie podchodzi do zadań mających na celu ochronę środowiska. Sukcesywnie realizuje kolejne ustalone cele i koncentruje się na najistotniejszych i wymagających działaniach obszarach.

Na liście zadań, jakie znalazły się w Programie Ochrony Środowiska, a które będą wymagały zaangażowania samorządu terytorialnego na dalszym etapie realizacji zapisów dokumentu, trzeba wymienić:

- kontynuowanie działań wspierających inwestycje polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła (w tym nakierowane również na wykorzystanie możliwości podłączenia do sieci gazowej),
- kontynuowanie działań wspierających inwestycje w odnawialne źródła energii,
- rozwój infrastruktury rowerowej,
- dalsze prowadzenie kampanii edukacyjnych zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców powiatu,
- dalszą modernizację oraz budowę dróg i ciągów komunikacyjnych (utwardzanie nawierzchni często uczęszczanych gminnych dróg gruntowych, modernizacja wyboistych dróg, poprawa bezpieczeństwa),
- współpraca z gminami w zakresie gospodarki odpadami mająca na celu zwiększanie udziału selektywnej zbiórki odpadów komunalnych do stanu sprzed epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2,
- współpraca z gminami w zakresie intensyfikacji działań polegających na rozbudowie infrastruktury kanalizacyjnej (zmniejszenie różnicy pomiędzy stopniem skanalizowania, a stopniem zwodociągowania powiatu).